

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sancta Paupertas Religiosorum propria sine proprio Propugnata

Wissingh, Anton

Coloniæ Agrippinæ, 1700

Quæstio VI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49625](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49625)

habere in proxima facultate usus-facti. Hæc dixerim, salvo meliori iudicio.

Ex his ergo peculiarista nequit generale & indefinitum patrocinium accipere pro se; ideoque manent vera, quæ in priori quæstione resoluta sunt. Sed occasione resolutorum in hac, & priori quæstione, movetur ulterius controversia; pro qua expedienda sit

Quæstio VI.

Quomodo intelligendus textus S. Constitut. Urbanarum in c. 3, Reg. tit. 20. §. 6, de discedentibus è Conventu in Conventum, de quibus sic ibi ordinatur, & præcipitur: *Quapropter Superior Conventus, à quo quisquam discesserit, omnia, quæ secum detulerit, libros, vestes, pecunias, etiam pro viatico tantummodo datas in schedula diligenter adnotabit, eamque ad Superiorem Conventus, ad quem is proficiscitur, opportunè transmittat, cui idem Frater eorum omnium rationem reddere teneatur. h. i.*

Ex hoc textu peculiarista sibi jam tum spem facit, & hanc conclusionem erroneam, apud semetipsum dicens: ergo cuicumque Religioso Ordinis nostri fas est, in quancumque quantitate (etiam per se, & indefinitè loquendo) libros, vestes, pecuniam convasare, conquirere, & conservare pro se, ut possit ea de loco in locum, de Conventu in conventum secum transportare. Et maximè animatur, dū cit. textus videtur innuere per particulam hanc acenmulativam *etiam*, quòd pecunia pro viatico danda sit distincta ab alia pecunia, quam

quam itinerans conferet. NB. Sanè! res digna est risu, at magis ploratu, quòd monacho pecuniolo cor mox saliat, si pecuniam nominariaudiat; favorem sui inde statim expectat. At, inspiciamus penitiùs, an, & quòdnam patrociniùm ex hœc textu peculiaristæ affulgeat. Itaque

R. 1. In primis ibi nulla fit mentio *peculij pecuniarij*, vel *depositi*, quasi supponeretur talis Religiosus profecturus, illud præviè pro se corrogasse, aut lucratus fuisse, atque in comuni arario *pro se peculiariter* repositum & depositum, sive separatum sive mixtum & confusum habuisse, (& profectò talis confusio physica pecuniarum inutiliter, immò ridiculè in Decreto supra cit. præciperetur, si particularis Religiosus haberet aliqualem regressum ad illas, tunc enim potiùs deberent relinqui, & conservari inconfusæ, prout *in casu q. 3. supra*) NB. Immo in totis nostris S. Constitut. Urbanis (ut patebit evolventi) nullibi fit mentio *privati depositi*, aut *peculij pecuniarij*, multò minùs permissionis ejus: & tamen, si id ipsum habere, *per se & indefinite* liceret Religiosis, cum res sit maximi momenti quoad conscientias ex. vel onerandas, certè Constitutiones expressè alicubi meminissent, & apertè ac explicitè concessissent, ut ita conscientiaè essent extra laqueum (cujus tamen planè contrarium patet ex prædictis quæstionum notabilibus, & responsionibus.) Itaque ad salvandum textum cit. Constitut. Urbanarum! (quamvis non in favorem peculiaristæ.)

R. 2. Potest sæpe contingere, quòd, qui de Conventu in Conventum proficiscitur, ibi habiturus pro futuro, præter datum sibi in pecunia viaticum à Superiore, alias secum licitè ferat pecunias, à Superiore extraditas de massa communi, (sed clausas obfignandas) v. g. pro novo habitu emendo in loco, ad quem venit, dum in priori loco (in quo jam tribus annis habitavit, ideoque de novo vestiendus esset) stameta pro habitu non est venalis. *Item* lectori S. Theologiæ discedenti ad alium Conventum, ad quem elocatur, patronus Thesium dat pecuniarium honorarium, ut cum licentia Superioris se recreet cum Collega, vel antiquo bene noto Confratre. *Insuper* Concionatori ob conciones laboriosas, vel auditas per aliquot dies confessiones ad obsequium R. D. Pastoris & ovium; vel ex affectu gratitudinis pro obsequio, aut labore præstito, offertur aliqua pecunia ab amico tunc, cum discessurus est ad alium Conventum. *Vel* cum simili licentia datur pecunia pro libro alibi emendo pro se, aut alio, vel pro debitis solvendis. Aut committitur ei pecunia in subsidium fabricæ, novi Organi, Altaris, statuæ, aut picturæ, aut pro Sacris à Patribus ejusdem Conventus (in quo est fortè miraculosa imago, vel pro certo Defuncto, vel &c.) ex dispositione P. Guardiani legendis; aut ex alio licito capite. Et ita sufficienter salvatur, quòd talis Religiosus præter pecuniam viatici, alias pecunias secum ferat, non tamen in absongo sensu favente peculiaritæ. NB. *Et hæc responsio*, explicatio, & conciliatio neutiquam est violenta, nec extorta; sed

apta, sed accommodata, sed plana, sed aperta, & in aperta veritate fundata: maximè, cum jura juri- bus, leges legibus universaliter loquentibus, ut in uno eodemque Codice concordent, conciliari debeant, ne appareat ulla contradictio; quod ipsū hic fit, prout unusquisque videre & palpare potest, si rationis oculis ac manibus non careat (nisi tamen in errore voluntariè pertinaciter stare vo- luerit.)

R. 3. Cum pecuniæ tales (juxta cit. textum) sint à priori Superiore in Scheda adnotandæ, & Frater earum lator omnium illarum rationem reddere teneatur, ita, ut si deliquisse reperiatur, graviter à Superiore corrigatur; certè inde liquet, quòd talis nihil juris, aut peculiaritatis, aut atti- nentiæ *exclusivæ* habeat ad talem pecuniam con- tra Superiorem; cum sit merus quasi admini- strator, aut quasi equus bajulus avenæ, quæ postea per alium scilicet Dominum seu herum pascatur. Hinc etiam dicitur lc. *Nulli verò pecuniam, quam secum in itinere defert, quovis etiam modo colle- ctam, in rem ullam absque Superioris licentia, nisi in necessitatibus in via occurrentibus impendere liceat.* h. i. Per quæ verba arcetur omnis peculia- ritas pecuniarum, dum nimirum semper adesse debet continua dependentia à licentia Superioris in expendenda illa, utpote quasi re aliena, & sibi nullatenus propriâ, aut appropriatâ; quæ licen- tia rationabiliter præsumitur, si *pro necessitatibus in via occurrentibus* frugaliter & rationabiliter expendatur.

R. 4.

NB. *Ex his sequitur, quòd per hanc Superioris licentiam, seu voluntarem debeat prius conventui incorporari, id est, de mensa communi fieri omne id, quòd accipit religiosus, & ut eo postmodum licitè utatur. Quòd non tantùm de pecunia, vestibus, sed etiam de esculentis & poculentis intelligendum est (sufficit tamen subinde tacita, vel rationabiliter præsumpta.) Quòd clarè exprimitur in Constit. Urban. in c. 3. Reg. Tit. 17. §. 9. ubi dicitur: quòd si eorum aliqui (qui sunt Theologi, vel Confessarii Cardinalium, Episcoporum, & Prælatorum) ab hujusmodi Principibus & Prælatis, eorum quæ ad victum pertinent, portionem acciperent; pro ea parte, quæ sibi à conventu debetur, computanda erit: eaque, ac si à conventibus reciperetur, & non alia portione, nec alio modo, nisi aliter Superiori placuerit, utantur. h. i.* Ubi clarè exprimitur, quòd portio à Magnatibus transmissa sit reputanda, quasi à conventu ipso met daretur tali religioso; & per juris fictionem censetur verè & propriè ab ipso met conventu dari, utpote cui præviè (saltem prioritatè naturæ seu juris) censetur incorporata, adpropriata; proinde talis religiosus numquam in talem portionem accipit jus peculiaritatis contra conventum seu Superiorem suum; attamen habet jus quoddam exigentiæ indeterminatum vel in hanc, vel aliam portionem, necessariam pro alimentatione suæ naturæ. &c.

Ex quo etiam non obscure deducitur, quòd, si religiosus aliunde habeat sufficientes pecunias pro solvendis vestimentis, medicinis, conficiendis itineri-

neri-

neribus &c. nec velit eas conventui incorporare, conventus tunc minimè teneatur illa illi suppeditare. *Ratio est*; quia solum tenetur egentibus, non verò habentibus sufficientia succurrere: nec potest licitè fovere vitia subditorum, seu peculiaritatem proprietariam illorum. Nec ille meretur Religionem habere Matrem seu Nutricem, qui se infidelem exhibet filium, immo quasi furem Religionis, dum arrogat sibi tamquam peculiare, quod tamen deberet omnibus esse commune.

R. 4. Quia l. c. §. II. ulterius statuitur: *Fratres omnes, cum ad aliquem nostri Ordinis conventum, siue peregrinationis, vel itineris, siue negotiationis causâ per venerint - - si supra hunc terminum (biduum, vel triduum) productior fuerit mora, omnem pecuniam, quam secum detulerint, apud Depositarium, siue Procuratorem conventus fideliter deponere teneantur. h. i.* Ex hoc colligitur, quòd hæc legis dispositio eò collimet, ut non tantum titulus, sed etiam species proprietatis, aut noxiæ peculiaritatis præscindatur. Dicitur hinc etiam notanter *detulerint*, ut iterum insinuetur, quòd nil plus juris aut attinentiæ habeant ad illam pecuniam, quàm bajulus (licet in hoc sit adhuc aliqua disparitas; quia saltem est pars communitatis illius, sub cujus dominio est illa pecunia, &c.)

R. 5. Conformiter dictis in *l. de S. Communitate*. Potest utique peculium pecuniarium, justa de causa, cum debita moderatione & restrictione à Superiore concedi Religioso particulari, ad actum transeuntem, vel quasi transeuntem: & quidem securius in Monasteriis fundatis, seu aliàs
 sus-

sufficienter aliunde provisus, à quibus proinde omnia necessaria in sufficientia commodè suppeditari possunt Religiosis particularibus, ubi hinc non est periculum degenerationis, seu iteratæ discessionis, aut relapsûs à vita communi, quàm in monasteriis non ita fundatis, aut non similiter provisus; in quibus proinde communitas ex singulorum laboribus, industriis, & collectis debet instaurari, ut subsistat. *Rationem hujus vide lc.*

At, quòd singuli Religiosi sinantur in particulari quisque pro suis necessariis sollicitam curam gerere, ideoque suo periculo, lucro, & damno in incertum quasi vivere, instar hominis sæcularis, peculia quantacumque & undecumque conquire, conservare, expendere, transferre &c. id mihi semper damnabile, & exitiale visum fuit (*per se loquendo.*) Si quis aliter & melius in hoc sapere voluerit, ipsum libenter audire cupio, licet ex Cathedra non loquatur instar Summi Pontificis; sed nec hic, credo, patrociniabitur illi; prout habetur ex authenticis Româ advenientibus relationibus. O! si piissima paterna intentio, & Sanctissima vota Sanctissimi D. N. INNOCENTII XII. adimplerentur, & ab omnibus Regularibus, prout par esset, obedenter, reverenter, & libenter acceptarentur! profectò apud omnes Regulares esset vita exactè communis, simul & pax angelica inter illos; & plus boni singuli Regulares efficerent, magisque fructificarent sibi, & animarum saluti, ac ampliandæ gloriæ Dei.

R. 6. Certas vestes, libros quoque, & alia ad usum particularem concedere quoque possunt

Su-

Superiores in Ordine nostro, maximè si illa speciali industria, aut ob certum laudabilem, vel necessarium finem ipsimet hi Religiosi utentes procurarint; hinc & licentiam dare in casu huic vel illi, illa conferendi de loco in locum (quamvis cautè hoc practicandum sit, ut arceatur gravioris relapsus & prioris deformationis periculum.) *Ratio est*; quia in hoc nil inordinati reperitur etiam apud reformatas Religiones. Sed generalis licentia quoad talia, quoad modum, quoad personas quascumque sine limitatione, reprobanda est tam in dante, quàm in admittente (*per se loquendo.*) Et præstare videtur, quòd talis licentia transferendi de loco ad locum talia mobilia, generaliter præscindatur, vel negetur, ut ex hoc quoque capite retrahantur particulares Religiosi, & absterreantur, ne studeant sibi privatim talia idola procurare; utpote quæ pro placito libertatis suæ colere, & secum ferre nevtiquam tunc permetterentur. Ergo contemptis, calcatis, confusis his pecuniariis Idolis, moneo te Confrater Charissime, cum S. P. N. Francisco in Domino nostro JESU Christo: *facta cogitatum tuum in Domino, & ipse te enutriet.* S. Bonavent. in c. 3. Vitæ S. P. N. Francisci §. 6. ex Psalmo 54. 23. Nam tota S. P. N. Francisci Oeconomia consistebat in duobus, scil. 1. in vitæ Sanctæ studio. 2. In spe firmissima de Deo. *Sicque factum est, ut inopiam quam pecuniâ relevare non poterant, Francisci pauperies opulenta suppleret.* Vitæ S. P. c. 7. §. 9.